

Meie Mats

Toimetus ja talitus asub Harju tän. 46/15.

Nr. 44 (226)

Laupäeval, 20. detsembril 1919.

Nr. 44. (226)

Mõõgateral ballanseerija.

Rahuingel: „Kas ma jõuan seekord päralt, või kukun jälle enne maha? . . .“

Ring ümber armastuse.

Frida v. Raimann.

Järg 3.

„Noh, mõtelge selle üle veel järele,“ ütles kirjanik kergeste ja waatas kõrwale. „Aga kas ei soowiks teie maailma kord ka kõrgemalt seisukohalt silmitseda? Ülewal sillal on imetore wäljawaade.“

Printsess oli kohe nõus. Ta pani jala ruttu trepi esimesele astmele ja Mummi kawat- ses talle kohe järele kõmpida.

„Kel pea ümber käib, kukub ülevalt merde ja upub ära,“ tõendas noormees tema poole pöörates, tõsiselt. „Kui see õnnetus juba kaksteist- kümme korda oli juhtunud, seati sinna üles üks pealkiri: „Ainult neile, kel pea ümber ei käi!“ Ja seitsaadik walitseb rahu.“

„On see ka tõsi?“ uuris Mummi umbusklikult.

„Olge nii lahke ja waadake ise,“ wastas noormees ja astus kõrwale, et wanaproua ees wõiks minna.

„Parem mitte,“ otsustas see. „Tule pea tagasi, laps!“

Kuid printsess enam ei kuulnudki. Kii- resti oli ta üles jooksnud ja noormees talle jä- rele läinud. Sinna jõudes waatas ta ruttu ta- gasi ja hakkas warsti hõbeselgelt ja waljusti naerma, noormees ühes temaga.

Nagu näis, ei olnud Fortunato mitte enam pahane.

„Kui toredasti teie oskate waletada, herra Fortunato!“ imestas neiu.

„Eks ole? Kui üleüldse, siis juba hästi. Kuid ärge teie Jumala eest katsuge seda mulle järele teha. Teie näost paistab kohe wälja, mis mõtlete.“

Aimée punastas.

„Mis ma siis teie üle mõtlen?“ küsis ta teadwuseta edwistamisega.

„Ainult paha,“ wastas Fortunato lühidalt. „Kuid jätame selle. Waadake, kui imeilus maa- ilm wõib olla.“

Tumesinises taewas seisis suurena ja tu- lisenä pälke ja kattis kõik oma kuld- ja hõbe- kiirtest kujutud kuningamantliga. Sinakasrohe- lisel merepinnal tantsisid miljonid hiilgawad walgusesädemed ja mägestiku kaugel rannal ümbritsesid sinikad ja roosapunased loorid; läi- kiwa pildina lasus lumi seal peal.

„On see siis ilus?“ küsis printsess arg- likult.

Tema silmi ei olnud siamaani veel keegi selle ilu peale juhtinud, mis otse imena tundus.

„Ilus?!“ küsis Fortunato imestades wastu. „Missugune sisuta sõna! Ta on lihtsalt palwe- lamist nõudlik. Kes seda ei tunne, ei suuda seda ka wälja ütelda. Waene wäike laps, kes alles weel küsib, kas see kõik ilus on!“

Neiu oli sügawasti kahwatanud ja pisarad tulid talle silma.

„Midagi niisugust on lihtsalt sündmus.“ Kirjanik kõneles nagu iseenele. „Wubisedes roomab ta meil selga mööda pähe ja pigistab meil kõri kinni, nagu peaksime lämbuma, ja ometi tunneme endid kergena ja rõõmsana, nagu lendaksime kehatult läbi õhuruumi. Seal õpime pantheismist aru saama.“

Muidugi ei osanud neiu ta mõttekäigule järgneda. Kurwalt waatas ta delfiinide peale, kes laewa taga lainetel uperkuuti löid.

Noormees laskis neiu kõrwale rinnukile reelingule ja naeris.

„Nüüd pean ma teile loenguid nagu puru- wana professor ja teen teie tuju oma katedri- tarkusega halvaks. See olgu teile aga ka õig- laseks trahwiks selle eest, et mulle mõista and- site, nagu arwaks teie mind „ainult bajatsiks.“

Wallatuseilme kadus ta näolt, kui neiu sügawat pilku nägi.

Tekkis waheaeg.

„Waadake, need loomad olid wanal ajal Apollole pühendatud,“ selle asjaliku märkusega arwas ta heaks nõiaringi murda, ja tähendas sõrmega mängiwate delfiinide peale.

„Teie teate küll hirmus palju,“ tähendas neiukena aukartlikult.

„Mida enam me teame, seda kindlamini teame meie, et me midagi ei tea, tõendas juba Sokrates, ja mina julgen oma arwamist tema arwamisega ühendada.“

Seal tuli wana kammerteenri hall pea — krahwinna oli selle mehe igaks juhtumiseks reisimarshallina kaasa wõtnud — trepi wiima- sel astmel nähtawale. Alandlikult pakkus ta preilile sooja rätikut tõmbetuule tõrjumiseks. Kärsitult tõrjus preili ta tagasi.

„Missugune auwääriline teener teil on!“ tähendas noormees.

„Kas ei ole igal inimesel oma teener!“ küsis printsess eht printsesslikult.

„Olen enesele ütelda lasknud, et kusagil inimesi leiduwat, kel teenrit ei olla — üks niisugustest eeskujulikkudest inimestest olen mina ise.“

„Suur Jumal!“

Printsess tõstis mõlemad käed kohkudes üles ja tegi hirmunud silmad, jatkates:

„Aga kes puhastab siis teie saapad?“

„On juba küllalt juhtunud, et ma seda ise olen teinud!“ seletas noormees rahulikult. „Siin toimetab seda mõni Antonio wõi Giuseppe paari soldid eest.“

„Ja kes pakib siis Teile kohwrid?“

„Teie olete oma mitmusega wäga helde. Kuid minul on ainult üks kohwer ja see oli wõib olla alles wabastussõja ajal kord uus. . . Ja kes peaks mulle kohwri pakkima? Peale mu enese mul teist ei ole. Alla panen kergemad

asjad, rasked raamatud peale, siis seisab kõik ilusasti koos. Kunst see ei ole.“

Printsess naeris lõbusasti. Tema arust oli see ülinaljakas.

Fortunato näitas talle kaugelt merelt üleskerkiwat wäikest halli saarekest, mis kiwidega kaetud. See oli Scóglio, kus ka tuletorn seisis.

„Seal elab üks waht aastast aastasse, suwi ja talwe, üsna üksipäinis, ilma et tal inimest seltsilist oleks, tormis ja wihmas, alati üksi. Ainult koer on tal seltsiliseks.“

„Miks ei wõta ta naist?“ küsis neiu naiivselt.

„Wististi sellepärast, et ta naist ei leidnud. Naised nõuawad elust nii mõndagi: teisi, kellega nad wõiwad juttu ajada, ehteid ja tantsu ja muusikat. Ehteid aga wõiwad paljud küll näha ja imestada, aga mitte kanda, ja sellepärast ei rõõmusta nad neid ka.“

Seal waatas talle printsess jällegi iselaadi pilguga kõrwalt otsa. Kuigi ta alles noor oli, omad mõtted tulid talle ometi.

* * *

Krahwinna südametunnistus ärkas. Koguni wägewasti. Wahetewahel arwas ta, et ta kaitsealune ta südametuksumist peaks kuulma, sest ta süda peksis nagu wasar. Aiméel aga oli paremat teha kui selle üle muret tunda. Ta oli sügawad, igatsewad silmad saanud ja ta põsed õõgasiwad nagu õitsewad roosid.

Nad olid mõneks päewaks korteri wõtnud ühte wanasse Wenedigu paleesse, millel suured wastukajawad saalid ja seintel palju piltisid. Kõrged ruumid olid alati külmad; frasked pudenesiwad seintel maha ja marmoripõrandad olid waibata; puudus ka lahe istewõimalus.

Kuid printsess imestas kõike walikuta. Nimelt waimustas teda wäike, merekohale ulataw balkon, mille kiwiäär täis kõiksugu nikerdusi ja kujusid. Muu seas oli seal tiibadega ilustatud lõwi, kel raamat küünte wahel. Siit wõis ta iga tulijat kõige esimesena kohe ära näha.

Elati eht saarlastena, toideti endid ainult õlis küpsetatud kaladest ja puuwiljast nagu wiigid, banaanid ja mandlid.

Noor kirjanik elas kusagil mererannas wäikeses kalamehe onnis, kus mu seas ka terve hunik paigatud wõrke, roostetanud waskasju ja suur kuhi tõrwanööre oli.

„Nüüd tahan ma aga kord seda jumalikku klooostrit näha,“ määras printsess.

„Hea küll, siis sõidame sinna,“ wastas wana daam järele andes

„Aga saarel pole ju mingisugust wankrit,“ ruttas noormees teatama.

„Kui kaua tuleb siis käia?“ uuris krahwinna ettewaaticult.

„Kaks tundi sinna, kaks tagasi,“ tõendas noormees kõige tõsisema näoga maailmas.

„Jumal taewas!“ ägas krahwinna. „Siis pole selle peale mõeldagi.“

„Ometi, sellepeale meie mõtleme,“ jäi wäike preili kangekaelselt oma nõudmise juure.

„Kas ei saa paati tarwitada?“ uuris wana daam, sellest nagu wiimasest päästeankrust kinni kahmates.

„Sinna sõuda juba wõib, aga maalesaamine on wõimata,“ waletas noormees. „Hirmsad koralliotsad lõhuwad paadile augu sisse.“

Heameele pärast särades kuulas printsess seda imestamisewäärt tõendust.

„Siis peab wäljasõit tegemata jääma,“ otustas Mummi.

„Wäljasõit tuleb.“ Nimelt teen mina ta, ja herra Fortunato on nii lahke ja juhatab mulle teed — eks?“ palus printsess mesimagusale keelele ja pööras Fortunato poole.

Noormees waatas talle ruttu silma.

„Mina ei luba seda,“ ütles Mummi, ja selle keeluga oli tal tuline õigus.

„Ja mina suren, kui sa nii kangekaelseks jääd,“ tõendas printsess. „Enne aga kirjutama weel koju, et sa minu oled surmale piinanud.“

Mis abinõu aitas niisuguse kangekaelsuse wastu?! Wiimaks ühineti selles, et noored inimesed wana teenri pidid kaasa wõtma; tema wõis siis nagu auwahiks olla, nagu Mummi, raskesti ohtes, mõtles.

* * *

Terwe saar näis kastetud olewat nagu päikesesse ja magusasse lõhnasse, kui printsess oma kaaslasega teele läksid; nende järele sammus wana teener nagu sammus, oma rasket wastutust tundes.

Noored jalad jooksewad ruttu ja wanad ei jäksa tihti järele jõuda, isegi kui neid kohus kihutab. Keerulise teeraja ühel käänakul kaotas wana teener oma käskija silmist. Kudas wõis ta tema jälle leida, kuna ta ju tema teekonna eesmärkigi ei teadnud?

Noored naersid ainult, kui seda märkasid, nagu nad täna kõige üle naersid — iga tühjatahja asja üle, iga sõna, iga pilgu üle, iga tagasiwedrutawa puuksa üle, mis neile teel ette juhtus ja mida nad puudutasid.

Õlipuu metsa wilus jalutasid nad edasi, piiratud magusast õieõhust, mis neid nagu siidisõrmil silitas, balsamipuude all, mille tumeroheliste oksade wahelt neile wahetewahel mere õõguw sina silma walgatas.

„Nüüd oleme warsti kohal,“ tähendas noormees lühikese rännaku järele.

„On siis kaks tundi juba mööda?“ küsis printsess.

„Oh ei — on ju ainult pool tundi käia,“ wastas noormees süüdlasena. „Arge pahane olge!“ palus ta tasakesi, kui neiu waikis. „Palun, naerge jälle!“ (Järgneb)

Simman.

Tartu linnapeaks waliti „Wanemuise“ direktor Simm. Kuid sellepärast ei maksa veel Tartu linnawolikogu koosolekut järgmiselt ette kujutada:

Kolmas kell. Eesriie kerkib üles. Laua ümber istuwad linnawolinikud. Keskel linnapea.

Linnapea kargab äkiste püsti, jookseb keset saali, tõstab käe sullepeaga üles, tehes liigutuse, nagu keskaja rüütel, kui ta wastast ühe hoobiga nõukogude wabariiki tahab saata ja hüütab suure pathosega:

„Austatud koosolejad! . . . Tulgu, mis tuleb ja saagu, mis saab, aga me peame linnasauna küsimuse kallale asuma! . . . Me peame ta kallale asuma kui üks mees, ilma minutitki kahtlemata! O, see saab wõitlus olema täis hirmu ja õudust, kuid meie mõõgad on karastatud werises wõitluses! (ähwardab sullepeaga)... Siin ei tohi kahtlust olla! . . . Siin ei tohi ükski appihüüa ega hädakisa meie raudist rinda liigutada! . . . Olla, wõi mitte olla, seda peame eneselt küsima. . . sest . . .“ Jaab äkiste wait, laseb käe sullepeaga alla langeda ja waatab kohmetult ümber. Põrutab siis jalaga wastu põrandat ja käratab:

„Sufilõõr, kuradi karmantsik, mispärast sa ette ei ütlen! . . . Sa oled jälle tukkuma jäänud! . . . Sa oled jälle ühe „mainitud suhte“ kõrisse protokolleerinud ja magad nüüd! . . . Niiwiisi wõib ju kogu tükk läbi kukkuda! . . . Kui sa niiwiisi oma kohust täidad, siis wõid kerjajale jõululaulu ette suflõõrima minna, aga ära tolgenda siin. . .!“

Siis läheb ta laua juurde ja istub wäsinult toolile.

Hallipeaga linnanõunik wõtab sõna:

„Ma panen ette linnakooliõpetajate palgalisa küsimust arutusele wõtma!“

Linnapea tõstab pea üles ja waatab ta otsa. Siis sõnab ta kurjalt:

„No ma ei saa aru, mis see peab tähendama! Kas need on kellegi liigutused, mis te teete? Te ei saa ju oma osaga sugugi hakkama! . . . Teil puudub elu, teil puudub tuli! . . . Te seisate ühe koha peal, nagu pastlapaela wari kuuwalgel õõl! . . . Niiwiisi wõite te magamise-woodi osa etendada aga mitte midagi muud. . . Wõtke tagasi! . . . Korrake veel sedasama! . . . Aga katsuge ta ilusti läbi wiia! . . . Noh hakake peale! . . .“

Linnawolinik kordab uuesti oma ütelist.

Linnapea kehitab õlgu.

„Ma ei saa teist tõesti aru! Teil oleks nagu esimest korda osa käes. Te rikute ju nii-suguste wõtetega terve kogumängu ära. Teiega ei saa ju ükski hing kokku mängida! . . . No kes räägib niiwiisi: Ma-a . . . pa-a-a-nen . . . ett-e-e . . . linn-aa . . . koo-o-o-li . . . õp-p-e-ta-ja-te. . . pa-a-a-lga . . . li-i-i-sa kü-si-must a-a-ru-tu-se-le . . . wõ-tta . . .? Niiwiisi loeb

woorimehe hobu kaerateri, aga mitte ei mängi keegi oma osa! . . . Pange tähele, kudas see olema peab! . . .“

Linnapea tõuseb üles ja astub keset saali. Ta tõstab pahema käe üles ja lööb paremaga omale wastu rinda, tugewa häälega karjades:

„Siin ma seisn — ma ei wõi teisiti! . . . Ma pean linnakooliõpetajate lisapalga küsimuse arutusele wõtmist nõudma. Ja kui ka taewast pisikesi poissa ja pussnuge sajak — ma ei wõi teisiti! . . . Lööge mulle luuawarred kõr-waaukudesse, ja manshetid punniwinnadega küünarnukkide külge — ma ei wõi teisiti! Kõr-wetage mind põlewakiwi kaewandustes ja sõitke weoautodega üle minu ja mu suguseltsi — ma ei wõi teisiti! Ja kui te mu waewatud keha kahenaelasteks tükkideks raiute, karjub iga tükk Bernhard Hanseni häälega: ma panen ette linnakooliõpetajate lisapalga küsimust arutusele wõtma! . . . Waadake, nii peab see olema! . . . Saate aru? . . . On waja oma osasse kõige hingega tungida, on waja wiimase peensuseni kujutatawa tüübi hingelust aru saada! . . . Mäng ei pea mitte ainult elu olema, waid ta peab niisugune olema, et elu selle kõrwal mänguna näib! . . . Pidage seda meeles! . . . Ta istub jälle laua taha.

Oks okkupatsiooni aegse habemega linnanõunik tõuseb püsti.

„Ma toetan ettepanekut!“

Linnapea waatab talle uuriwalt otsa.

„Ja te arwate, et see ilus on? . . . Te arwate, et käib küll! Käed hoitakse kõhu peal, nagu Wene baba batjushkaga juttu ajades ja see peab publikumi rahuldama? . . . Ja kui selle eest mäda muna silmaauku wisatakse, siis on wiskaja süüdi! . . . Oh, sa taewas küll, kudas ma teile ometi elu sisse peaks saama? . . . Ja missugune grimm teil on? Te olete jumala eest, nagu uppunud Rasputin! Te wõite ju oma grim-miga publikumi seas kõhu tõbe laiali laotada! . . . Tõmmake see habeme pundar omal kähku eest ära! . . . See ei lähe teile mitte tirtsugi! . . .“

Ta wõtab linnanõunikul habemest kinni ja tõmbab.

Sellele ilmub pisar nina otsa.

„Ai, jumala pärast, ärge sikutage — see on ju loodud habe!“

„Loodud habe?! . . . No siis ajage ta maha, te ei wõi ju ometegi igakord habemega mängida. . . Tuleb teil naiswoorimehe ehk saunanaise osa mängida ja kuhu te siis oma habemega lähete? . . . Mis saunanaine see on, kellel süllapikkune habe hammaste wahel! . . . Ma ei saa, jumala eest, teist aru, mu herrad! . . .“

Üks wana linnanõunik tõuseb püsti.

„Ah, jätame selle palgaküsimuse parem poolle. See teeb asjata sekeldusi . . . Wõtame parem selle wa juudi Kalawinski kaupluse asja kätte ja waatame selle läbi. . .“

Linnapea lööb käega wastu lauda ja tõuseb äritatult püsti.

„No, wat seal on see Pootsi herra suiwili! Kas te nüüd ise ka tähele panite seda, mismoodi te esinesite? . . . Jumala eest, ma ei liialda, kui ma ütlen, et see oli just nagu kihulase waresewihtlemine! . . . Ei mingisugust miimikat, ei mingisugust shesti! Just nagu külmawõetud kartula kott! . . . Ja pealegi tuleb teil ju oma osa lauldes ette kanda. Siin on tingimata päewasündmuse kupleed tarwilikud, siis wõib tõsist efekti saawutada! . . . Seiske paigal ja waadake, kudas seda peab tegema!“

Ta astub keset saali ja algab:

„Kas juut on selles süüdi,
et kaup tal' muidu müüdi,
sest juut on ka ju diplomaat,
ta koorib sind kui kartulat!
Sa kaebad: talwe külm ja kalk
ja kuurist lõppenud puu halg,
ei aita siin nüüd miskit muud —
eks põleta sa elupuud!“

Meil rõõmsalt kõlab wali hüüd:
„Nahk wabal müügil' lastaks nüüd!“
Kuid wõllanahad linnas, maal
end wabalt müüsid igal aal!“

„Wat niiwiisi! . . . Saate aru? . . . No, mis te waatate? . . . Teile ei meelde näpunäited? . . . Te arwate, et olete ise suured ninad küll ja saate oma jõuga hakkama! . . . No, laske siis edasi! . . . Mina teid ei sega. Aga kui te oma krempliga läbi kukute, siis ärge mind süüdistage!“

Ma lähen minema. . . Jumalaga!“

Eesriie.

Et Simm Tartu linnapeaks waliti, sellepärast ei maksa weel arwata, et linnawolikogu koosolekud niisugused saawad olema, nagu ülemal kirjeldatud. Pole mingit põhjust seda arwata. Nii see küll ei ole.

Gori.

Anu kiri Tõnule.

Pealinnas selleksaamal kuul,
Kui suruti „Maaliidu“ huul.

Kallis Tõnu! Mul on praegu kõle jänu uudist sulle pajatada, ilma elu sajatada. Tead, et praegu meil pealinnas kodanlus on kõrges hinnas, kuna „sotsid“ riigilaewa juhtides küll palju waewa nägid, tegid palju kisa, aga laew see oli sõudma wisa.

Siis otsiti meil wälja Poska, kes diplomat ja eks ta oska ka riiki joonde ajada, et kõik maailm wõiks kajada: „Näe, sõre on nüüd Eesti asi, kus sant ja parun sööwad sasi!“ Kuid häda: Poska oli oskamata ja „kabineti“ küsimus jäi üsna wakka. Kõik ootasid, mis ilmas sünnib uut; wast asub walitsuse ette mõni juut.

Seal wiimaks tuli Tõnisson, kes Eesti elus jäme joon. . . Ta koodiga meil wähe sirutas ja

Kui sõjaministerlumi naisametnikud tubakat hakkawad saama.

uue kabineti kokku wirutas, kus rahwaerakond nüüd mängib peremeest ja lõwi osa ära kiskus sotsimotsi eest, kes Asutawas Kogus küll on enamuses, kuid walitsuses asuwad nüüd ahastuses ja tõendawad: „Mis sest on,“ et meid on wähe, eks meie hädakorral walitsusest ära lähe ja teeme jälle walitsuse kriisi, et alal hoida teatawat kapriisi. Sest ilma me kapriisita on Eestil wilets elada. Nii on nüüd walitsus meil täitsa uus ja Tõnissoni nimi igal eestlasel on suus; kõik nagu imet ootawad ja Toompea poole waatawad.

Mis räägin weel sul, armas Tõnu. . . Tead mul ei ole selleks sõnu, sest „halli parunite“ seas on kole kohin ja kuuldub siit ja sealt nii salasahin: Näe, Hellat saanud wägitükiga nüüd toime ja annud „Maaliidule“, et enam oime see mustasaja mülgas nüüd ei liiguta, ahwardawalt mõõka meie peal ei kiiguta. Wiisteistkümmend tuhat, see on kena raha ja hallil parunil nüüd oli lugu paha: Ei nõnda rasket ohwrit kandnud ta, waid lasi parem hääleтору kõngeda. Sest selle raha eest wõis teha matused, kus koguwad kõik „hallid“ patused. Ja tehtigi ning hüüti need kongressiks, et Päts ja kompani weel

wälja pressiks need wiimsed trumbid seisukorra wastu ja otsustati põlluriistus wälja astu. Kuid sõnad need jäid sõnadeks ja elu, see jäi ikka seks. Ainult järelduseks wäike pott seal ilmsiks tuli ja „hallil parunil“ üks sohilaps siis oli, ja nagu endse kuldse aja meeldetuletaja, ta wõttis omal nimeks ilmasüüta „Kaja“. Kuid iga kirtsukortsu seest wõid leida sa „Maaliidu“ meest, kes waikselt siin ja seal laweerib ning „erapooletult“ poleerib meie uusi suuri ettevõtteid ja riigi asju, riigi mõtteid.

Siis Asutawas Kogus wõeti asi ette ja „Maaliit“ hüüdis: „Nüüd ma maksan kätte!“ Ka Teemant suud siis liigutas ja Uluots end kiigutas. Ning es-är, poolik enamlane, see karjus: „Kodarasse pane tal kõikad, tee üks kaela kiik, siis tuleb meil sowetski riik. Kuid Hellat seisis kindlalt nagu kalju ja lausus: „Olgu meie saatust walju. Nii tegin ma ja teisi ei tee ma mitte iialgi!“ Siis plaksutati hoolsalt käsi, sest see minister meil ei wäsi ja tema tegewust ei loetud weaks, waid kiideti see üliheaks.

Et minu kiri liiga igawaks ei lähe, siis tõmban hinge, peatan wähe ja ootan, millal sünnib jälle mõnda uut, mis senini ei ole sulle rääkinud. . . Ah ja, näe unustama pidin ma, et Asutawas Kogus juba kakelda me saadikud niihästi mõistawad, kui Liiwa ja Slobodka poisid mõlemad. Näe Zimmermann ja Uluots, need rindupidi kokku ju läksiwad ja terve kogu see löi lokku. Kuid õnneks tuli Ipsberg, käsa lahutas ja kuumawerelised saadikud siis jahutas. Kui poleks Ipsbergi, siis oleks lugu olnud paha ja mõni saadik maaseadust uurima ehk oleks jäänud maha. Ja, mis sinna wõime parata, eks peame ilmas kõike läbi elama.

Nii lõpetan nüüd kirja, terwist soowin sul ja palun, ütle ruttu mul, kas muretsed sa peagi tanu? Siis olen ikka sinu Anu.

J. Kuulipilduja.

— 21 —

Mängukaartide puudus on Eestis suur.
(Päewaleht.)

(Omal wiisil.)

„Päewaleht“ see annab wabariigile üks „müks“, et ära kaob Eestist kuulus „kakskümmend üks“, omalajal tsaariwalitsus neid hoolsalt pidas, ja okkupatsioon agaralt neid Saksast sisse wedas.

„Meie Mats“ toetab seda „kaardiwäe paraadi“ ja paneb ette walmistatava kaartide „formaadi“, nii et iga pangaherra, poesell ja pobul, tahes ehk tahtmata plaaniga on rahul.

Rahwaerakonna auks olgu „ärtu mast“ walitseda himustab ju see rahwa kast, „pada mastiks“ kõlbaks hästi „Sotside partei“, ja kuningaks sinna kõrwa passiks August Rei.

Rewolutsionäridele jäägu „risti äss“, immitseb ju nende kõhuruumis „wäikene mäss“, Tööliit ja Maaliit need mahutame „ruutu“, — palju lahku ilmawaated teineteisest neil ei muutu.

„Postimehe“ portfelli Jaanus olgu „ärtu kuningas“, sellest ta ju wabariigi rajamisel unistas, — ja „emandaks“ Kurs-Olesk'il olgu see au, „ärtu sõdurina“ Hoiä Ronk neil laulab „wäu, wäu“.

Alma-Ostra-Anwelt-Oina' ilus keha kuhu, „emandaks“ Rei kõrwal passib nagu „Made Puju“, „pada sõduriks“ siis joonistatagu Karl Ast, — teadmised tal suured igast otdelenijast.

„Emanda“ otsimisel es-är'idele abiks ma ei heida, aga eks nad „Lindenist“ wõi seda kergest leida, —

„risti sõdurina“ maalitagu Piiskar ehk Kruus, ja „kuningaks“ saagu Joonas „ahwena wurluus“.

Tööliidul ja Maaliidul „kuningaks“ saab Uluots, nii et kergeste wõib kaardil keerata tal teine ots, ja „ruutu masti“ emandaks olgu Marta Lepa „daam“, sest koledaste meeldib talle niisugune „reklaam“.

Lõpuks „ruutu sõdur“ olgu Landeswehr ehk Trotski wäest, siis üle meie oleme sest raskuste mäest, — ning teised silmad „ühest kuni kümne silmani“, wõib kujutada nagu oli tsaari ajalgi!

Siis pole tarwis higistada „makaod“ ja lihtsat „lotti“, sest kõigest sellest kremplest er saa kergeste sotti, ka „otshko“ ei meelita enam kergest ligi, juure, — siis mõeldagu „uued mängud“ nagu de fakto ja de jure!

August Brawó.

Protokoll.

Suur draama ühes wäikses waatuses.

Osalised:

Miilitsmees Purjutaja. Jämeda kõhuga kõhn mehike. Räägib Inglis keelt, millest ise sõnagi aru ei saa. Mõistab kirjutada, kuid oma kirja lugeda ei mõista. Astub poole tunni jooksul kaks sammu. Kodus kannab sääresaapaid ilma taldadeta ja säärteta. On kaks hammast „Waba Maad“ lugedes ära murdnud. On naisemees, kuid pole oma naist kordagi näinud. Tal on kaks last, mõlemad kümme aastat wanemad kui ta ise. Lõhnaõlidest peab lugu, iseäranis samagonnist, kuuwarjutamisest ei pea lugu ja Põhjanaba wastu on täiesti külmawereline. Käis Sahaaras sahariini otsimas, kuid tuli

Puudenälg põrgus.

„Hei, kuradi kuradid! Miks te katla alla tuld ei tee?“
 „Ära karju, nüüd enam ei keedeta ühtegi — puud on otsas! . . . Nüüd
 tehakse kõigest maroosinat!“

sealt sooja peaga tagasi. Kannab äripäivil ühte ja suurtel kroonu pühadel kahte tilka ninaotsas.

Söögimajapidaja Iwan Wõpiwai. Sündinud neli nädalat peale ema matust. Lõunat sööb saunalawal. Hüüab oma naist samowariks. Ei ole elusees wee tilka suhu saanud. Ajawiiteks mängib „otshko't“ ja peksab naisi-lapsi.

Tundmata isand. Ei tunne näljawalu, raha ega puudepuudust. Ka iseennast ei tunne ja on iseenese iseenesega mitu korda ära wahtanud. Armastab püsti jalul tuigerdada, istub ainult soolaputkas.

Poolnaela worsti. Kannab koerana-hast wihmakuube ja tal on hobuse pass.

Sibul. Seest siiruwiruline, pealt kullakarwaline.

Türgi sultan Muhamed-Uhawett. (Et tal tükis mingit osa ei ole, siis wõib rahuliste Lasnamäel wesipiipu wedada).

Suflöörikast: (Et see kast korteripuudusel kahele wiisakale perekonnale wälja on üüritud, siis wõib ta ainult korterikommisjoni loaga kaasa mängida).

Tegewuse koht: 42 laiuse kraadi all. Aeg: pool tundi peale kella 11 õhtul.

Kolmaskell. Eesriie müüakse maha. Näitelawalt jookseb näitejuht puskariaparaadiga kulisside taha.

Esimene waatus.

Näitelawa kujutab Iwan Wõpiwai söögi poodi.

Iwan Wõpiwai: (walab tundmatale klaasi samagonni täis): „No waljai! . . . Na sorrowje! . . . Minu jutlema, sjee wodku sinu kohe jalust maha rabelema. . . seab palju olema sees sjeda sieebikiwi, silmakiwi, põlekiwi, lubjakiwi ja piorgukiwi. . . Sjee olema wiaga krepka. . . Sjeda deputatid jooma ja jutlema orosho! . . . Minu tundma mis publikal maitsema! . . . No wjota weel — tshewo tam duraka waljät! . . .“ (walab klaasi).

Tundmata: „Küll on kuradi wedelik kõwa! „Paneb siseministeriumi seinad põlema. . . Anna kähku sakuskat“ . . .“

Wõpiwai: (lõikab worsti otsast tüki). „Na, kushai! . . . Ilus worsti, hea worsti, piaris kalbassa! . . . Ei Bogu, piaris kalbassa . . . Üks suutäis ja söögiisu on sul kohe läind! . . . Wjaga kasulik kushaitada praegusel ajal!“ . . .“

Miilitsmees Purjutaja (astub sisse) „Seaduse nimel üks parwepoiss ja soe suupiste . . . see tähendab — käed üles!“ Wõpiwai ja Tundmata (tõstawad käed üles).

Miilitsmees Purjutaja: „Mis purjutamine see on siin? . . . Kas te ei tea, et see kõwasti keelatud on? . . . Küll ma teile kohe näitan, mis niisugune asi tähendab. . . (wõtab taskust protokollil raamatu) Teie nimed?“

Wõpiwai (nägu moonutades). „Wõpiwai!“

Kurjategija kronu.

„Tule aga jaoskonda setukas! . . . Küll ma sulle näitan, mis tähendab wale passiga elamine!”

Miilitsmees Purjutaja: „Merci!... A, sakuska jest?” tahab klaasi wõtta).

Wõpiwai: „Eee . . . jälle . . . pashalusta . . . see olema sielle ärra klaas. . .”

Purjutaja: „Mis? . . . Ah nii käiakse ametnikudega ümber? . . . Küll ma teile näitan!” (tahab kirjutama hakata, mõtleb). . . Hm. . . Aga ma ei tea ikka, mis te siin müütate ja joote — on see puskar wõi samagonn . . . andke see pudel siia! (wõtub pudeli. Joob) . . . Hee . . . see on ju puskar, päris selge puskar! . . . (kirjutab, maigutab suud, mõtleb) . . . ei, ma ei saanud hästi aru (joob). . . Hmja . . . ei see puskar ei ole. . . see on puhas samagonn . . . (kirjutab, maigutab suud). . . Ei, kurat, see samagon ikka nagu ei oleks . . . (joob) . . . Ei ole, see on selge puskar. . . (kirjutab, maigutab suud) . . . Noh, mis see nüüd oli. . . ära unus. . . puskar . . . ei samagonn . . . ei puskar . . . proowime uuesti (joob) . . . puskar jah! . . . (kirjutab, mõtleb siis natuke ja wõtub pudeli . . . Joob) ei ole see on sama-sama-gonn-gonn . . . jah . . . seesamane . . . trullalla wõi? . . . mis? . . . No ikka . . . Laupa õhtu lauluga, läksin pruuti vaatama . . . Jah . . . (näeb protokolliraamatut) . . . ma pidin ju protokollile kirjutama. . . jah . . . proto-kollile . . . krokodillile . . . lõõtsapillile . . . Jah! . . . Seda küll . . . mis ma pidin kirjutama? . . . Kas te

ei tea? . . . Ma pidin ju . . . protokollile kirjutama . . . Mis! . . .

Wõpiwai: „Jah. . . te pidate kirjutama. . . Aga jätke juba. . .”

Purjutaja: „Ei, ei. . . ametikohused. . . joomist ei tohi lubada-da-da-dirita-rita-tita . . . mnje . . . kes on siin leitud joobnud olekus . . . kes. . . ma peaa kohe protokollile kirjutama. . .”

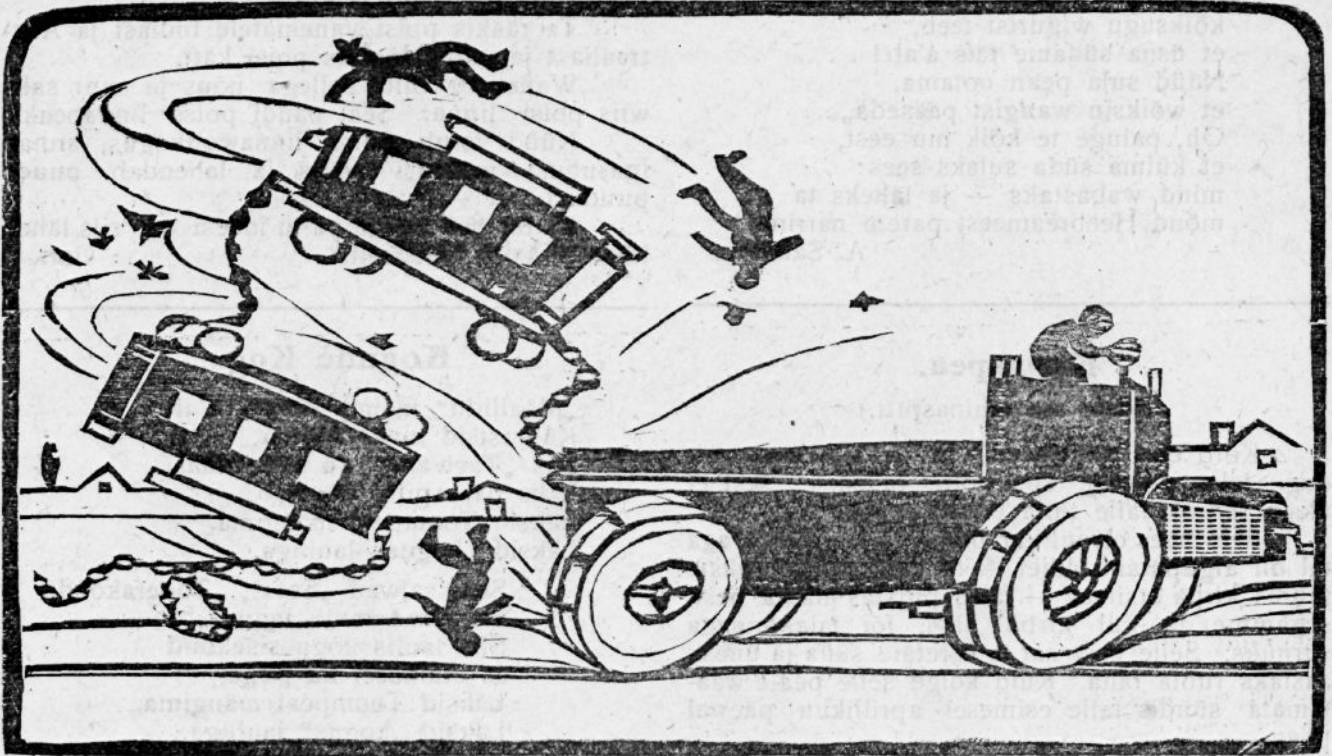
Wõpiwai: „Joobnud olete ainult teie ise. . .”
Purjutaja: „Mina ise? . . . Wäga kena, seda ei tohi lubada . . . juua ei tohi . . . see on keelatud . . . Tähendab, teeme protokollile ja muud midagi . . . Kus mu raamat on?”

Wõpiwai: „Teie oma käes!”
Purjutaja: „Tõsi. . . Õige! . . . Aga mispärast see pliiats tuigerdab. . . Mispärast ta smirna ei seisa? . . . Olge lahked kirjutage ise. . . olge lahked . . . joobnud oleku pärast ja nõnda edasi . . . kirjutage Purjutaja on joobnud oleku pärast ja nõnda edasi. . . kirjutage Purjutaja on joobnud oleku pärast ja nõnda edasi. . .”

Wõpiwai (kirjutab. Kui protokoll wal-mis annab Purjutaja kätte).

Purjutaja: „So, tubli . . . Nüüd on kõik korras! . . . Joomist ei tohi lubada. . . Küll ma selle eest muretsen . . . et Purjutaja oma karistusest ilma ei jää . . . joomine peab karistatud saama . . . ä . . . aa . . . aidu raidu ratastega . . . enne mina märgin mätas-tega . . .”
Eesriie. Gori.

Konka kawatsetakse jälle käima panna. Hobuste asemel weaks konka wagunid weoautod.

„No, bratets, see ei ole juba enam konka, wald sama-konka!“

Kodaniku kaebelaul, kes ühegi „tähtsama pulga“ peal ametis ei seisa. . .

(Riimid on weidi külmawõetud.)

Ma laman ahjupõrandal, —
 kui wanaaegne ohwritall, —
 pean wõitlus kange külmaga,
 kes liiga tuleb tegema. . .
 Ei mujal kaitset külma eest,
 siis lootsin leida ahju seest,
 ses suhtes ahju pugesis,
 seal teliskiwa lugesin. . .
 Kuid ahi „tont“ ei mõtlegi,
 mul' soojust anda wähegi.
 Pean jälle wälja ronima,
 kui ei taha kinni külmada!
 Ma ronin wälja ahju seest —
 ja leian Siberi toast eest:
 siin ühes uurgas lumehang
 ja teises tubli jäine kang! . . .
 Paar kartult eila ostsin ma,
 neist saanud nüüd „moroosina“,
 Ma tõmban tikku — tuld ei saa:
 kõik tikud külmanud on ka!
 See kõik on alles algusjant,
 mis toime paneb külmataat. . .
 Külm kõweneb, sest kaswawad
 mu toas jääpurikad;

mu keel pea kipub kangena, —
 ma hakkam taati siunama. . .
 Ei taat sest pane tähele:
 külm põrmugi ei wähene.
 Ma tantsin toas kui ketikaru
 ja wäljas muusikat lööb maru;
 ma lumehanges müterdan
 ja ahju paigast käkerdan. . .
 Mul higitilgad otsa ees —
 jääpurikad on juukste sees! . . .
 Ei see kõik mõju sugugi —
 weel hullemaks läeb lugugi:
 kui seisma jäin, et puhata
 ja uuest wõitlust uhada,
 mu nina alla kaswas sammas —
 kui elewandi kihw wõi hammas —
 ning enne, kui sain aru ma
 ju põrandasse puutus ta. . .
 Nüüd olen siia kinni neetud,
 kui tantsupäts, kes muiste peetud
 sai ninapidi aheilas! . . .
 küll külmataat nüüd itsitas
 end aknast tuppa pitsitas,
 mu „sambla“ tegi kõwemaks,
 weeämbri lõhki löi siis: plaks!
 Siis tuli talle müratuju,
 ei nüüd ta naljal pole kuju:
 ta torgib mind ja näpistab,
 ja lund mul krae wahel' a'ab,

mu selja peal lööb Türgi trummi,
 jääpangaga mind wõtab wõmmi —
 kõiksugu wigurisi teeb,
 et üsna südame täis a'ab! . . .
 Nüüd sula pean ootama,
 et wõiksin wangist pääseda. . .
 Oh, paluge te kõik mu eest,
 et külma süda sulaks sees:
 mind wabastaks — ja läheks ta
 mõnd Heebreameest parem narrima!
 A. Sakalay.

pidada, astus tõllast wälja ja läks poisi wanemate juurde.

Ta rääkis poisi wanematele Indiast ja Austraaliast ja palus lõpuks poisi kätt.

Wanemad olid sellega nõus ja suur saks wiis poisi linna. Seal pandi poiss linnapeaks.

Nüüd istub poiss linnawolikogus, annab igasugusi määrusi wälja ja lahendab puude puudust.

Et tal hea pea ja palju ideesi on, siis läheb kõik ta käes ideeliselt. Gori.

Kapsapea.

(Meie aja muinasjutt.)

Kord elas üks mees. Et tal ajawiiteks midagi teha polnud, siis wõttis ta naise, sest et ükski tüdruk talle tulla ei tahtnud.

See mees oli muidu päris harilik mees, aga tal oli algupärane amet — ta käis suurte sakste juures kirpa otsimas — läks, puistas musta pesu segamine ja kui kirbu nägi, löi jalakannaga surnuks. Selle eest sai ta keretäie süüa ja uueks aastaks rubla raha. Kuid kõige selle peale waatamata sündis talle esimesel aprillikuu päewal poeg.

See poeg oli kõwer, nagu Juudi wankri kodaras ja pea asemel oli tal — kapsapea.

Isa waatas poega siit ja sealt, kehtas õlgu ja tegi: „hm!“

Aga see „hm“ ei aidanud midagi — kapsapea jäi kapsapeaks!

Isa ja ema olid kurwad ja pidasid nõu, mis niisuguse peletisega peale hakata — midagi ta teha ei mõistnud. Mis ta kätte wõttis, see läks „wett wedama“.

Kui ta karjas oli, siis ajas ta loomad wilja, heitis ise kraawi põhja pikali ja laskis oma pea kitsedest paljaks närida, kui ta isaga hagu raius, siis löi ta omale ja isale kirwega warwa sisse ja ajas isa hao koorma alla. Suwel läks ta pea kapsaussa täis.

Isa ja ema tahtsid ta pead sugeda, kuid poeg ei lasknud, waid ütles, et need olla ideed ja nendega peab hoolsasti ümber käima.

„Noh, kui need ideed on, siis wiime poisi kooli, ehk saab wiimaks kinumatsikrahwi „Ideali“ hea koha, arwas isa. Ja nad wiisid poja kooli.

Koolis kolaskaua aega, kuid midagi ei tulnud sellest wälja — ta seisis iga päew nurgas ja selle tagajärjel läksid tal kapsad peas hapuks.

Ei olnud midagi teha, isa pidi poja koolist ära tooma. Poiss tõlledas kodu, jooksis hoowi mööda pörsastega wõidu ja sõi soola.

Niiwiisi läks palju aega mööda.

Wiimaks, ühel ilusal päewal, sõitis külast keegi suur saks läbi. Ta nägi poissi ja see meeldis talle wäga. Kohe laskis ta hobuse kinni

Kogude Kogu.

„Maaliidu“ mehed kewad' a'al

Küll istsid maha sööma,
 Siis „Taewaliit“ ka murumaal
 Läks paju pilli lööma,
 Läksid Toompeal mängima,
 Läksid „kogus“ lauluga.

Seal saiwad „Sots“, „Tööerakond“
 Ja teised laulu lugu;
 Siis laulis kogu sisekond
 Ja Joonasel ka pugu,
 Läksid Toompeal mängima,
 Läksid „kogus“ lauluga.

Seal kõlas waidlejate wiis
 Ja „sarwed“ löödi pähe;
 Ja suuri müramehi siis
 Sai Eesti rahwas näha,
 Läksid Toompeal mängima,
 Läksid „kogus“ lauluga.

Kõik kuulwad Toomemäe peal
 Ja õhtu hilja õuel,
 Et praegugi weel müra heal
 Seal mürtsatab neil põues,
 Läksid Toompeal mängima,
 Läksid „kogus“ lauluga. Jaska.

Uudis! Lugege kõik! Tähtis paljudele!

Kõigile, kõigile, kõigile!

Wäljapäasetee ühest lähenevast kitsikusest.

Projekt, mis kõigile Eestimaa elanikkele, eriti Kilulinna kodanikkele saab olema kui jumalasõrm.

Austatud lugejad! Järgnewaid ridasid kirjutama hakates ei ole mul mitte mõttes üht kõmusõnumit ilma saata, nagu meie lugupeetud toituswalitsus seda wahel ajawiiteks teeb (kelle suhkur juba läinud kewadel Kopenhaageni ja Tallinna wahel peal teel oli, kuid nüüd, pagan teab, kus ümber kolkab ja teadmata on, kas ta kümne aastagi pärast otsaga mede poole jõuab). Seda tegemast takistab mind kõigepealt koge-

Paradiislik moment.

(See pilt ei kujuta mitte enamlaste rahusaatkonna liiget Tartus, waid lihtsa enamlase unenägu nädal aega enne jõulu... No, ma ei saa aru küll, mis te naerate? ... Te ei usu? ... Noormees, noormees!)

„Jumal tänatud, see kõige raskem küsimus — kõhuküsimus — on õnnelikult lahendatud!

muse puudus. Toitluswalitsusest aga, kes saawutanud sellel alal hiilgawaid tagajärgi, ei taha ma retsepti selleks ka tooma minna, sest esimeseks, poleks see sünnis, ja teiseks, wõidakse seal ehk mõelda, et enesele lisaleiwatshekki ja suhkurtulen „nuruma“ ... Waid see pääsete, millest kõneleđa tahan, põhjeneb kõige tõelisemal alusel ja on, nagu ma kindlasti oletan, paljudele veel tähtsam, kui tshekinaps ja walitsuse wahetus kokku.

Asi on nimelt niisugune, et Mart meile proowireisijana tunnistust tõi talwe wõimisest,

kes meid pea kawatseb kaema tulla. Ja Mardi toodud andmete põhjal wõib kindlasti oletada, et see oodetaw kelm kaunis käre poiss saab olema, kes oma külakinki kolmekümnekraadiliste külmade ja lumetuiskude näol meile jagamast ei keeldu. Meie kütikomitee hoolsuse tõttu, kes riigi looduswarade häwitamist ei salli, awaneb meile wõimalus tänawust talwet veel wähe „mõnusamalt“ mööda saata, kui minewast: lootuse järele ei tule eelseiswa talwe jooksul korragi tarwidust, ahjuuksi awada. Kes mitte ühekülgne ei ole, peab tunnistama, et sarnane olu-

kord üpris wäga kasulik on mitmes suhtes: 1) — ja minu arust näib see kõige tähtsam — jääwad riigi looduswarad, mis peitunewad metsades, rahulikult Inglise ja Prantsuse kapitaliste ootama; 2) raudteed, mis nii kui juba muuga üleliiga koormatud on, wabanewad suurest koormast; ja 3) — ja ega seegi tähtsuseta pole! — wõib nii mõnigi isik, kes praegu kurja haigust, „taskutiisikust“ põeb, sellest paraneda, ilma et tal kuskilegi sanatooriumi wõi terwisweele tarvitseks minna.

Juba sellest näete, kui wäga kasulik niisugune olukord on. Kuid kõige suurema kahetsusega pean tunnistama, et meil siiski subjekte leidub, kes kõige kasulikkuse peale waatamata sarnase olukorraga leppida ei taha! . . . Ja neid on õige palju. Igapäises elus hüütakse neid lihtsalt „nurisejateks“, ehk ka „külmwõetud kanadeks“! Kuiwäga ma end ka waewanud olen, siiski ei ole ma suutnud selgusele jõuda, mida tähendab see wiimane hüüe: kas eriala, sugutõugu, wõi koguni midagi muud . . .

Nagu ju öeldud, on neid subjekte õige palju. Ja et nad rahul ei ole olukorraga, mis walitseb me Wabariigis, siis peawad nad, järelikult, siinse tolmu jalgelt pühkima ja sinna rändama, kust sarnase olukorra leiawad, mis nende nõuetele wastab. . . (See meetod on nüüd moodis!) Et niisugune samm Wabariigis walitsewat kriisi tuntawalt lahendab ja toitluswalitsuse waewa vähendab, siis on loota, et walitsus wäljarändajatele „prii kütüdi“ annab. Waja ainult sellekohane komitee ellu kutsuda, kes palwekirja walmistab ja selle walitsusele edasi annab.

Wäljarändamise „krempli“ esimese poolega saaks siis niimoodi hakkama, nüüd tuleb aga pöörata, ka teine pool ja sellel seisab küsimine: kuhu? . . . — Inglise- ega Prantsusemaale ei maksa minna; sealsed kapitalistid tulewad isegi oma supipuid siit wiima; Ameerikasse wõiks siis ehk minna, see aga jälle liig kaugel: talw tuleb enne kallale! Jääb üle weel Saksa- ja Wenemaa; kuid esimesse wõiwad rännata ainult „kultiweeritud“ eestlased, wäljarändamishimulised „subjektid“ on aga pea kõik „kultiweerimata“. . . Ja mis puutub wiimasesse maasse, — siis näib meie patusele elanikule ikka ka hull olewat, ilma ühestki „ettewalmistuse klassist“ läbikäimata otse paradiisi rügada . . . Wähemalt ametiühisuste kongressi oleks pidanud ikka „läbi“ tegema. . . Nagu näete: kogemusteta inimesel wõib see küsimus peas täielise „saatana karusseli“ huugema panna. . .

See punkt andis ka mulle robkesti peamurdmist. (Olen ise ka üks „neistsinastest“ — see seletab mõndagi!) Peale pikemat siiasinna mõtlemist leidsin siiski wiimaks koha, kuhu wõiwad asuda kas wõi kõik wäljarändamishimulised planeet Maakeralt. Koht on eelpool toodud nõuetele igapidi wastaw ja juba ammu tuntud; imestan ainult, kudas keegi mitte enne

mind ta peale ei tulnud. Nüüd soowite muidugi teada, missuguses maajaos aseneb see soe nurgake ja mis ta nimi, — kuid mul pole palju aega, sellepärast wastan õige lühidalt: ta on see maa, mille meie „hingekarjased“ juba ammu ühel häälel eestlastele „pärismaaks“ lubanud, teiste sõnadega: põrgu . . .

Tulge siis kõik, kes te sooje kohti ja weel soojemaid ahjupealseid igatsete, — tulge, ja te saate rahuldatud! . . . Asutame weel täna „wäljarändajate ühingu“, kutsume ellu komiteed ja komisjoonid, kes wälja- ja sisserändamise ja igasugused muud lubakirjad muretsewad!

Mina omalt poolt olen teinud, mis mu wõimuses: olen kogunud teateid kõikide põrgu prowintside kohta ning nende põhjal kokku seadnud täielise kirjelduse. Jga asjast huwitatu wõib seda minu korteris näha ning lugeda.

Sellepärast siis: kõik, kellele talwine Tallinna tubade temperatuur liig jahe tundub olewat — ärge wiiwitage enam minutitki, waid organiseeruge! Iga kaotatud minuti läbi kannatate ainult te ise . . .

Mind aga saab rõomustawalt waldama teadmine, et ma, ehk küll mitte minister olles, oma sugurahwale siiski olen suutnud kasu saata! . . .

A. Sakalay.

Kilulinnas, sel kõige külmemal
Mardikuu päewal.

Üks „modernimatest sõnade- seletustest“ XX. aastasajal.

August Brawó.

- Jõulud — muinasjutt rahust, mida juba kuues kord kuulirahe all loetakse.
- Etendus — boheemkonna mainimata suhted tawalistel kassatundel Draamateatris.
- Autonomia — walgewene ülesehitajate suuremeelne „käewiske“ piiririikidele.
- Lai tee — klerikalismuse õpetusmethod, mida mööda nad ise „asjaarmastajat“ mängiwad.
- Sarlak — meie mudilaste mehanismuses määratsew mustsada.
- Rippumata — piiririikide „rendez vous“ madam de jurele.
- Osakond — onupoegade „soojad pesad“ walitsuse aparatis.
- Ristipoeg — tänamata tüüp, kelle „risti“ tihti ristiisa on sunnitud kandma.
- Meteor — ebausklikkude ajude wiimsepäewa märk ehk planeet elanikkude olemasolemise demonstratsioon maa munale.
- Tarkus — lolluse kannul ootew abimees, kes üle parda kukkunud surelikule esimest abi annab.
- Dilerium — alkoholismuse koreografilised etüüdid inimese anatomias.
- Milli Mallikas — raamatuostja kõige moodsam

Ahju ersats.

(Pildike lähemast tulewikust, kui puude puudus kulminatsioni punktini jõudnud.)

„See tuba meeldib mulle“ muidu küll, aga paha lugu, et siin ahju ei ole.“
 „Kudas nii. Siin nurgas on ju patent ahi — kütab ilma puudeta!“,

baromeeter ehk ilukirjandusliste arwustajate juhtnõör.

Hooplemine — geniaalse mõtte enneaegne suurusse hullustus.

Altkäemaks — meelitawalt lõhnaw tsarismuse lill, mis praegu õige „kaunid õisi“ ajab.

Koalitsion — Pätsu ja Strandmanni keedetud „kama“, mille söömise Tõnisson oma peale wõttis.

Portsjon — lahtisaamata toitmiswiis kaardi süsteemi õhkkonnas tulewikus.

Winigrett — hambaid murdew „roog“ — „Waba Maa“ laual.

Nowell — Odamehe „siuruline“ Noor-Eesti „Jlo“
 ehk lendawa sea jäljed liiwas.
 Streik — alguses: wend, wend, wend, — lõpuks:
 kokarde.
 Objekt -- liikumata warandus, mida igaüks wõib
 kergesti ühes kanda.
 Lugemine — inkwisitsion, mida Asutawas Kogus
 üüriseaduse kallal ohtralt tarwitati.
 Jämeots — meie erakondade „maitserikkus“
 walitsuse siseorganismuses.
 Balloteerimine — piinlik wiisakas wäljawiske
 kompliment, walimisel ülesseatud kandidadi
 kallal.
 Agronom — kasuahnitsejad „kratid“ meie mõi-
 sade majapidamises.
 Narr — inimene, kes kulturas pedagogilisel
 teel paar tuhat aastat tagasi läinud.
 Ullatus — Põhja-Lääne Peterburi operatsioon ehk
 „kriisi“ sünnitawad paberirahad juutide
 parlamentis.
 Raut — joobnud tseremonia karskuskongressile
 ehk lõpumarss lahkunud saadikutele.
 Seletus — roobastest wäljajooksunud kodarate
 kõige uuem rahustusmääre.
 Pesa — kahejalgsede lindude ehituswiis, mille
 ehitamiseks „puhtakasu palka“ tarwita-
 takse.
 — — — kuldämblikud, kes Põhja-Lääne lik-
 wideerimisele tahtmata kaasa aitasid.
 Dissonants — elukalliduse kisendawad perspek-
 tiwid ilmaturul.
 Kitsaroopaline — reisuabinõu, mis omale katas-
 trofide läbi „kuulsust“ reklameerib.
 Ettewaatus — sissekukkunud nürimeelsuse wai-
 musilma ette kerkiw hoiataw sõrm.
 Lynchi kohus — meie kunstnikkude futuristlik
 peapesu Maggie Grippenbergi juhatusel.
 Jägamine — kõige keerulisem paragraf maasea-
 duses.
 Hallikas — kaelakohtulik tüliõun ajalehtede
 weerul.
 Bankett — ministrite ballet tants portfelli oman-
 damise pühal.
 Eelarwe — kawaluse ja tarkuse ettewaatus äri-
 palawikus.
 Nõnda — antakse elanikkudele suhkurt terve
 iseseiswuse hooajal.
 Wein — de Kastrozzalik karskuse edendamise
 linnapoodides.
 Puhwet — karskuslise keeluseaduse kõige esi-
 mesed wäljahirwitajad.

Wäikesed wemmelwärsid.

Rahu jälle päewakorda wõetud.
 Kõigil närwid tuliseks on kõetud.
 Tartus peetaks läbirääkimisi,
 tehtaks salajaseid istumisi.
 Keegi teadma ei pea siit ega sealt kandist,
 ajakirjanikgi hullem sandist,

kes käib sakste juures kerjamas,
 nõnda kirjajaatjad ainet korjamas.
 Kirjeldawad igasugu käikusid,
 „seltsimeeste“ riideid, nägusid.
 Rahu juttu aga wähe aetaks,
 rahu rahulikult rahul' jäetaks!

*

Arwate, mis kasu karskustööst?
 Nõnda kuulda mitmest pidu-ööst,
 millal woolab ojadena wiin,
 ja sakuskaks talle kokaiini.
 Kurku, ninna aetaks kihwti ühtelugu,
 ega puhkust pole sugu.
 Nooredki, kes kooli õppurid
 on kõik tublid kokaiini-samagonnurid.

*

Waat, mis kuulda, räägin nüüd,
 see on mul ikka armsam püüd.
 Jõulud tulla neegrina
 meile külla mustama.
 Ära nuta, kartma lõõ,
 ega teid ta ära söö!

*

See on wana kõmme ju:
 tuppa toodaks jõulupuu,
 küünlad külge põlema;
 eks ka nüüd tee lõbu sa.
 Aga kust sa kuuse saad
 Kui sul pole metsa, maad? Oswi.

Kuidas mõned Räimelinna haritlased Eesti ettewõtet toetawad.

(Pildike harilikkudest nähtustest)

Okkupatsiooni ajal awati Pärnus sakste
 wastutõttamisest hoolimata Eesti tütarlaste
 kõrgem kool. Selleks oli aga tarwis raha kor-
 jata, sest et koolil teist toetust ei olnud. Kor-
 janduse lehega tuldi ka Leememanti ja Pajuaju
 juure.

L e e m e m a n t (kes korraga seitsmest Eesti
 ettewõttest palka saab, peale oma suure prak-
 tika, noortmeest korjanduslehega nähes): „Mis
 te soowite? Ah toetust Eesti koolile? Mis?!..
 Siis teie tahate, et ma peaks matside tüdrukute
 jaoks raha andma, — häbenege! Minu tütar käib
 saksa koolis ja ainult saksa kooli toetan mina.
 Minu nimi on küll Jaan, aga sakste suus ikkagi
 Johannes. Omawahel öelda ei ole teie, noor-
 mees, weel laulatud abielus, nii on teil ka tund-
 mata abielu õnn. Uskuge, kui teie kord ka nii-
 suguse proua saate, kui minul ja lapsed tulewad,
 siis ei taha teie muud toetatagi, kui ainult saksa
 kooli. Seda pidage meeles, ja nüüd lumalaga!
 Ärge iial enam niisuguse rumala nõudmisega
 minu lossi tulge!“

P a j u a j u (oma suud weel kõweramaks
 moonutades, asjaliku häälega): „Tõsi küll, meie

peame kooli toetama, aga eks tehku seda need, kellel raha on. Mina olen waene mees, minu talu toob wähe kasu, minu linnaplats ühes majadega niisama. Üheksast Eesti asutusest saan waewalt kümmetuhat kuus, kuna laewad ainult sajakordset kasu annawad. Ja mis peaasi, see on, et mul weel tüdart ei olegi, keda kooli saata ja ma ei tea, kas saan tütre wõi weel koguni poja. Pidin küll kord naesega selles asjas Kuke juure minema küsima, mis ta arwab, kas saan poja, aga et tohtrid maksu wõtawad, jäi käimata. Nii on seesuguse Eesti kooli toetamine minul praegu enneaegne ja hoopis mõtteta. Kuid katse siiski õnne, ehk annab minu kojamees midagi, ta saab ju hea palga — 25 marka kuus ja prii toa, mis kütet ei tarwita, sest et see talli kõrwal on. . . Adjee!“ Arno Sirge.

Jõulu-worsti salmid.

Jõulu-pühad warsti käe,
eks me seda hästi näe;
jõulu-worsti jällegi
sööd sa kunni kurguni.
Kui worsti praed, et suriseb,
Siis ta sul wastu uriseb.

*

Peaks meil lundki tulema,
walgeks weidi tegema
maa ja linna jõulu a'aks,
küll siis palju lõbu saaks.
Kuni walitsuse saks
paneab peal „üks lumemaks“!

*

Worste külas tehtakse,
pühiks wiina aetakse,
rõõmul hõiskab iga laps.
Aga laualt puudub naps:
see, mis pudelis on hull —
see on surma protokoll!!

*

Ununud on ammu peksu-lugu
„Wanemuises“, mis küll kõmu sugu
tegi me boheemidele wähe,
eks nii mitmed saan'd seal muhud pähe.
Me kultuur on palju edenunud,

kõik, mis wana, katki rebenenud.
Warsti ajalehe-arwustajad!
ongi tõega tuttupidi karwustajad!

*

Waatke, jõulud ahwardawad tulla,
aga ilmad teewad tempa hulla:
sügispori jalge all nii õud.
Näha, wäike taewataadi jõud!
Tuleks lund, siis ometi saaks wõidu
teha Kaiekeseaga kord saani-sõidu!

*

Korterite puudus Tallinnas ei wähene,
ei saa kuidagi nüüd lõbu endale.
Halb, kui tuled wõõrast linnast sa —
otsid kortrit — otsid, asjata!
Kortri-komisjonis kuulad, ära läed,
wiimaks siiski ühe kõrtsi näed, —
maksad hingehinda see eest sina —
korter ise nagu seaküna.

*

Mis maksab kunst? Üks mark? üks penn?
see kama kõik, kuid ikka samogonn
lõõb üle kõige — kunsti, kirjanduse
ja igasugu halwa arwustuse.
Näe, Tartus leiti ühel kustnikul
(kas oli ta diplomiga wõi ei, see lugu null!)
Nii jah, tal leiti kodus wiinawabrik üles,
kus samogonni keetis süles.
Ent maha kunst! see olgu meie hüüd
ja vivat samogonn ja karskus nüüd.

*

Salomet nüüd draamas lõhutakse,
tõsist kunsti seega õhutakse.
Salome seal tantsib „imehästi“,
ja Heroodeski lõõb purjud masti.
Aga waat', mul meeldis nagu ka
mainimata suhte-õhtul ta paroodia!
Oswi.

Tartu wõerastemajas.

„Mis sul, kuradi lontrusel, waja on, et sa
mind juba kolmat korda üles ajad?“
„Ja, waadake, ei saa kudagi moodi hak-
kama — lina on waja. . . tulid wõõrad ja on
tarwis lauda katta!“

Ilmusid trükist:

1.

„Meie Matsi“ tähtraamat 1920.

2.

Lõbus näitelawa.

Monoloogid, deklamatsioonid, laulud, kupleed, kõned, westelood, soolonumbrid
iseloomukujutustest ja mitmesugused naljakad ettekanded.

Kirjutanud Aleksander Trilljärw, Eesti teatri näitleja.

Kahjutasu.

Lali on komisjoni asutanud, kes järele peab uurima, palju eestlased awitamise sõjakäigul *dab* kahju on teinud.

„Sa päätsid mu küll rööwlite käest, kuid selle juures ehmatasin ma nii, et pesu ära rikkusin. . . nüüd ole nii lahke ja maksa mu pesu välja!“

„Meie Mats'i“ Jõulunummer ilmub 24. detsembril.